

Sygn. akt III AUa 576/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Hawryszko
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka-Szkibiel SSO del. Beata Górka (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2015 r. w Szczecinie

sprawy (...) Spółki Akcyjnej w G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

przy udziale zainteresowanych K. S., W. S. (1), J. S. (1), J. S. (2), L. S.

o wysokość składek na ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji płatnika

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 24 kwietnia 2014 r. sygn. akt VI U 800/13

1. oddała apelację,

2. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO del. Beata Górka SSA Jolanta Hawryszko SSA Zofia Rybicka-Szkibiel

Sygn. akt III AUa 576/14

UZASADNIENIE

(...) Spółka Akcyjna w G. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 5 kwietnia 2013 roku dotyczących zainteresowanych: K. S., W. S. (2), J. S. (1), J. S. (2) i L. S. wnosząc o zmianę zaskarżonych decyzji i orzeczenie, iż wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zainteresowanych, jako pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) S.A. nie ulega podwyższeniu o wysokość świadczeń socjalnych wypłacanych zainteresowanym w latach 2009 – 2011 z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i

o zasądzenie od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2014 roku Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołania oraz zasądził od płatnika składek (...) Spółki Akcyjnej w G. na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. kwotę 300 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że zainteresowani (wskazani wyżej) byli pracownikami (...) w latach 2009 – 2011 uprawnionymi do korzystania ze świadczeń funduszu. Zgodnie z regulaminem Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przysługiwały im: zapomogi bezzwrotne dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej lub w przypadkach losowych, dofinansowanie wypoczynku urlopowego i świadczenia okolicznościowe (& 9). Wnioski o świadczenia z Funduszu mogły składać osoby uprawnione zarówno za siebie jak i za innych (& 10 in fine). Wniosek – oświadczenie powinno zawierać cel na jaki ma być wykorzystana pomoc finansowa oraz termin jej wykorzystania (& 11). W oświadczeniu powinny być podane dochody brutto na osobę w rodzinie za trzy miesiące poprzedzające miesiąc złożenia wniosku (& 11). Decyzję o przyznaniu lub odmowie przyznania środków z Funduszu podejmował Kierownik zakładu w zależności od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej, wielkości uzyskanej już pomocy z Funduszu, możliwości finansowych Funduszu i ilości wniosków złożonych przez osoby uprawnione (& 10) w terminie siedmiu dni od wpłynięcia wniosku (& 13). W 2009 roku został przyjęty plan działalności socjalnej zatwierdzony przez Prezesa płatnika (Dyrektora oddziału) i przedstawicieli załogi. Według uzgodnień świadczenia okolicznościowe dla łącznej liczby 241 pracowników miały zostać wypłacone z okazji Wielkanocy, rozpoczęcia roku szkolnego i Bożego Narodzenia według kryterium stażu pracy tj. dla pracujących do 0,5 roku – 100,00 złotych, dla pracujących od 0,5 roku do 1 roku 200,00 złotych i dla pracujących powyżej 1 roku 300,00 złotych (vide plany działalności socjalnej na 2009 rok). Faktycznie wypłacono ww. świadczenia okolicznościowe, z tą różnicą, że z okazji rozpoczęcia roku szkolnego zasady wypłaty zmieniono, wypłacając kwotę 100,00 złotych dla każdego uprawnionego (vide uchwała Zarządu nr. (...)). W roku 2010 świadczenia okolicznościowe według tych samych zasad stażowych wypłacono z okazji majówki i świąt Bożego Narodzenia. (vide uchwała Zarządu nr. (...)). W 2011 roku świadczenia okolicznościowe wypłacono uprawnionym podzielonym z uwagi na staż pracy z okazji Wielkanocy i świąt Bożego Narodzenia (vide uchwały Zarządu) Uprawnieni pracownicy nie składali wniosków o świadczenia okolicznościowe. Przedstawiciele załogi nie dysponowali wiedzą o sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej każdego z ponad 200 uprawnionych. Zarząd spółki uchwałą z dnia 19.08.2009 roku nr (...) zmienił, bez konsultacji z przedstawicielami załogi, zasady wypłaty świadczeń z okazji rozpoczęcia roku szkolnego decydując o wypłacie po 100,00 złotych na każdego uprawnionego.

Dowód – dokumenty w aktach organu rentowego i aktach sądowych

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Okręgowy zważył, że odwołania złożone przez płatnika składek nie zasługiwały na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dostrzegł, że wbrew twierdzeniom płatnika składek organ rentowy jest uprawniony do weryfikacji świadczeń wypłacanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Sąd I instancji wskazał w tym miejscu, że zgodnie z przepisem art. 83 ust. 1 pkt. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek. Nie ulegało wątpliwości, w ocenie tegoż Sądu, że w rozpatrywanych sprawach chodziło o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Sąd Okręgowy wyjaśnił zatem, że organ rentowy mógł objąć zakresem wydanych decyzji środki wypłacone przez płatnika z ZFŚS. Potwierdzają to judykaty SN w tym najnowszy wyrok z dnia 20.06.2012 roku wydany w sprawie I UK 140/12 czy też wyrok SN z dnia 16.09.2009 r. w sprawie I UK 121/09 . W podobnym tonie wypowiadają się także Sądy Apelacyjne, w tym Sąd Apelacyjny w Szczecinie który w sprawie III AUa 651/13 uchylił wyrok sądu pierwszej instancji oparty na tezie, że organu rentowy nie ma kompetencji do kwestionowania świadczeń wypłaconych pracownikom z ZFŚS.

Zgodnie z kwestionowanym przez płatnika przepisem & 2 ust.1 pkt. 19 rozporządzenia w sprawie ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne: podstawy wymiaru składek nie stanowią świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Przepis ten niewątpliwie, w ocenie Sądu Okręgowego, ustanawia wyjątki od zasady, iż wszystkie przychody pracownika które uzyskał od pracodawcy stanowią podstawę wymiaru składek na jego ubezpieczenie społeczne (zdrowotne). Sąd ten nadto ustalił, że jako wyjątek od zasady powyższy przepis nie podlega wykładni rozszerzającej.

Płatnik zaskarżając decyzje organu rentowego powołał się na zapisy Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w tym jego & 5 odnoszący się do tworzenia planu gospodarowania środkami funduszu, oraz na fakt, iż kwestionowane przez organ rentowy wypłaty były dokonywane z funduszu o którym ten regulamin mówi.

Sąd Okręgowy wywiódł, że stanowisko zawarte w odwołaniach całkowicie pomijało istotę sporu, jaką jest ustalenie czy regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych obowiązujący u płatnika składek był respektowany przy wypłacie kwestionowanych świadczeń, a nadto czy dokonane na rzecz pracowników wypłaty realizowały cele socjalne o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z dnia 04.03.1994 roku. Sąd I instancji przypomniał, że przepis ten stanowi, iż: przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu (ust. 1). Zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu, z uwzględnieniem ust. 1, oraz zasady przeznaczania środków Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej określa pracodawca w regulaminie ustalonym zgodnie z art. 27 ust. 1 albo z art. 30 ust. 5 ustawy o związkach zawodowych. Pracodawca, u którego nie działa zakładowa organizacja związkowa, uzgadnia regulamin z pracownikiem wybranym przez załogę do reprezentowania jej interesów. (ust.2).

W ocenie Sądu Okręgowego materiał dowody zgromadzony w sprawie wykazał niezbicie, że płatnik składek dokonywał wypłat kwestionowanych świadczeń w latach 2009 – 2011- niezgodnie z regulaminem ZFŚŚ, a nadto z naruszeniem regulacji art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. W regulaminie obowiązującym u płatnika określono tryb ubiegania się o świadczenia z Funduszu. Procedura wymagała aby osoby uprawnione składały oświadczenia/wnioski w których wskazują wysokość dochodu na osobę w rodzinie z trzech miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku i cel na jaki chcą uzyskać pomoc wykorzystać i w jakim terminie (& 11 in fine i & 12 Regulaminu). Kierownik zakładu miał wydawać decyzje o przyznaniu pomocy w terminie 7 dni od otrzymania wniosku biorąc pod uwagę sytuację życiową, rodzinną i materialną osoby uprawnionej, wielkość uzyskanej wcześniej pomocy z Funduszu, możliwości finansowe Funduszu i ilość złożonych wniosków (& 10 i 13 Regulaminu). Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym dokumentów których autentyczności strony nie kwestionowały, praktyka przyznawania świadczeń z Funduszu zakwestionowanych przez organ rentowy była całkowicie odmienna i sprzeczna z zasadami wynikającymi z Regulaminu. Procedury składania wniosków w ogóle nie stosowano. Twierdzenie, że skutecznie zastąpiła ją opinia przedstawicieli załogi wyrażana raz w roku co do planu podziału środków z funduszu, było zdaniem Sądu I instancji nieuzasadnione, albowiem przy załodze liczącej kilkaset osób żaden przedstawiciel załogi nie był w stanie z pamięci podać kwoty dochodu na osobę w rodzinie każdego pracownika, co więcej musiałyby wiedzieć na jaki cel pomoc socjalną każdy z pracowników wykorzysta. Charakter zapisów regulaminu co do oświadczeń/wniosków osób uprawnionych nie pozostawiał Sądowi orzekającemu wątpliwości, że chodziło o wnioski na piśmie. Sąd ten dostrzegł nadto, że pełnomocnik spółki przyznał zresztą, że przedstawiciele załogi, którzy rzekomo znali sytuację rodzinną, materialną i życiową każdego z zainteresowanych, nie sporządzali żadnych notatek na temat tej sytuacji. To, zdaniem Sądu I instancji, wskazywało na działania pozaregulaminowe arbitralnie rozstrzygające kwestię sytuacji życiowej uprawnionych. Kolejną regulaminową zasadę wydawanie indywidualnych decyzji przez Kierownictwo spółki w sprawie przyznania poszczególnych świadczeń konkretnym pracownikom, zastąpiły uchwały Zarządu odnoszące się do ogółu uprawnionych, podzielonych z uwagi na staż pracy w spółce. Z przedłożonych do akt uchwał Zarządu za sporne lata 2009 - 2011 żadna nie wymienia indywidualnie osób uprawnionych, nie mówiąc już o jakiegokolwiek weryfikacji sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej tych osób. Co więcej odnośnie świadczenia okolicznościowego z okazji rozpoczęcia roku szkolnego w 2009 roku w palnie podziału środków z ZFŚŚ zapisano podział z uwagi na staż

pracy w spółce, a uchwała nr (...) Zarządu spółki ustalenie to jednostronnie zmieniała, ponieważ na jej podstawie każdy uprawniony otrzymał po 100,00 złotych.

Konstatując Sąd Okręgowy uznał, że przyznawanie świadczeń z funduszu zainteresowanym pracownikom odbywało się z rażącym naruszeniem Regulaminu który płatnik uchwalił. Wskazany Sąd zwrócił uwagę, że kolejną równie ważną kwestią jak naruszenie regulaminu ZFŚS, było oparcie wypłaty świadczeń z Funduszu nie na celu socjalnym, a stażu pracy poszczególnych uprawnionych. Sąd Okręgowy podał, że nie ma tutaj znaczenia ani to, że przedstawiciele załogi wyrazili zgodę na taki podział, ani to, że nikt z uprawnionych tego nie kwestionował. Istotne było bowiem to, czy wypłaty te były finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach obowiązującego w spółce Regulaminu ZFŚS. Sąd ten ocenił, że decydującą rolę przy dokonywaniu tej oceny odgrywał przepis art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS który wskazywał co jest środkiem przeznaczonym na cele socjalne. Sąd I instancji argumentował, że tylko świadczenia których wypłata odbywała się zgodnie z zasadami Regulaminu ZFSS obowiązującego u danego pracodawcy oraz była uzależniona od sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej osoby uprawnionej, mogły być uznane za określone w & 2 ust. 1 pkt. 19 rozporządzenia i nie stanowiły podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne zainteresowanych pracowników. Taka konkluzja Sądu Okręgowego wynika z analizy poglądów judykatury i orzecznictwa. Sąd ten wskazał, że w cytowanym wyżej wyroku SN z 20 czerwca 2012 roku czytamy wprost: przepis ten (& 2 ust. 1 pkt.19 rozporządzenia) nie tylko wskazuje źródło finansowania wymienionych świadczeń, ale także odnosi się do zasad ich wypłacania, skoro są to świadczenia wypłacane pracownikom " w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych". Ramy te zaś określają przepisy ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz regulaminy ustanawiające zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu oraz zasady przeznaczania środków Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej." Dalej Sąd I instancji powołał się na komentarz A. M., w którym czytamy: artykuł 8 ust. 1 u.z.f.ś.s. określa podstawową zasadę wykorzystywania środków funduszu, stanowiącą, że przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej. Ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych nie zawiera przepisu upoważniającego do tworzenia zasad podziału funduszu będących w sprzeczności z przepisem art. 8 ust. 1 u.z.f.ś.s., jest to więc przepis bezwzględnie obowiązujący. Brzmienie art. 8 ust. 1 u.z.f.ś.s. nie upoważnia do przyznawania osobom uprawnionym prawa do świadczeń socjalnych w takiej samej wysokości. Byłoby to bowiem w istocie przyznawanie tym osobom dodatku do wynagrodzenia czy emerytury. Przepis ten wyraźnie bowiem określa związek pomiędzy wartością przyznawanego świadczenia a łącznie rozpatrywaną sytuacją życiową, rodzinną i materialną osoby uprawnionej. To powiązanie może oznaczać tylko jedno: im gorsza jest sytuacja osoby uprawnionej, tym wyższe powinno być świadczenie. Nakłada to na przyznających świadczenia obowiązek indywidualnej (w żadnym wypadku zbiorowej) kwalifikacji wniosków. Sąd Okręgowy zważył, że jednoznacznie powyższe rozważania podsumował SN w wyroku z dnia 16.09.2009 roku w sprawie I UK 121/09 stwierdzając: przyznawanie ulgowych świadczeń i wysokość dopłat z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych powinny być uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby korzystającej z funduszu. Nie ma w tym zakresie wyjątków. Nawet regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie może zmienić tej zasady. Jeżeli wypłata bonów towarowych nie ma charakteru socjalnego, gdyż nie wiąże otrzymania bonów z kryterium socjalnym, to bony należy uznać za przychód w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, który to przychód stanowi podstawę wymiaru składek (art. 18 ust. 1 ustawy z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w zw. z § 1 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz. 1106) oraz art. 81 ust. 1 ustawy z 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, publikowany w LEX nr 537030).

Odnosząc poglądy doktryny do rozpatrywanej sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że nie sposób uznać, że (...) dochował standardów pozwalających na uznanie spornych świadczeń za niestanowiące podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. W ocenie tegoż Sądu oprócz ewidentnego naruszenia zasad przyznawania świadczeń zawartych w swoim Regulaminie (...) wypłacał sporne świadczenia nie na cele socjalne, ale jako dodatki do wynagrodzenia mające poprawić sytuację finansową pracowników. Nie były to zatem świadczenia wypłacane na cele socjalne. Sąd ten ocenił, że świadczą o tym dobitnie zapisy uchwał Zarządu spółki za sporne okresy, w których wysokość świadczeń uzależniono od stażu pracy uprawnionych, w myśl zasady im wyższy staż pracy tym wyższe świadczenie.

Staż pracy w (...) nie jest w jakimkolwiek elemencie kryterium socjalnym tj. takim które opiera się na analizie sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej uprawnionych pracowników. Staż pracy pozostaje indyferentny w stosunku do sytuacji łącznie analizowanych warunków rodzinnych, materialnych i życiowych poszczególnych pracowników. Łatwo bowiem w grupie pracowników o najniższym stażu w spółce znaleźć członków rodzin wielodzietnych w trudnej sytuacji materialnej, a także osoby dobrze sytuowane nie mające na utrzymaniu innych osób. Dalej Sąd I instancji argumentował, że podobna sytuacja zachodzi w każdej grupie wydzielonej arbitralną decyzją płatnika składek, ze względu na staż pracy w spółce. Potwierdził to pełnomocnik spółki wskazując, iż nie wyklucza sytuacji, że w każdej z grup wyodrębnionych ze względu na staż pracy znajdują się zarówno osoby dobrze sytuowane, jak i takie które mają trudną sytuację materialną czy rodzinną. Oznaczało to, że przydział spornych świadczeń nie był dokonywany w celach socjalnych, ponieważ wówczas osoby w trudniejszej sytuacji materialnej otrzymywałyby wyższe świadczenia od osób w dobrej sytuacji materialnej.

Reasumując Sąd Okręgowy wywiódł, że płatnik składek opracował czytelne i zgodne z prawem zasady wypłaty świadczeń z ZFŚS w Regulaminie. Z sobie tylko wiadomych powodów zrezygnował ze stosowania tej przejrzystej i sprawiedliwej procedury, na rzecz arbitralnej i nie mającej cech socjalnych wypłaty pracownikom dodatków do wynagrodzenia, kierując się kryterium ich stażu pracy w spółce. Tym samym doprowadził do sytuacji w której organ rentowy mógł zasadnie zakwestionować cel socjalny dokonanych wypłat i wliczył je do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie poszczególnych pracowników.

Na zakończenie Sąd I instancji odniósł się do kwestii proceduralnej jaką było oddalenie wniosku pełnomocnika spółki o przesłuchanie w charakterze świadka K. O. i w charakterze strony jej Prezesa na okoliczność sposobu i zasad wydatkowanie środków z ZFŚS, kryteriów i zasad przyznawania świadczeń z ZFŚS w latach 2009 - 2011. W tym kontekście Sąd ten przywołał treść stosownych regulacji, a mianowicie wskazał, że zgodnie z art. 207 & 6 k.p.c. sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Podobnie w myśl art. 217 & 2 i 3 k.p.c. sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.

Sąd Okręgowy uznał wniosek dowodowy płatnika składek po pierwsze za spóźniony, ponieważ mógł być złożony w odwołaniu. Sąd ten ocenił, że odwołująca się nie udowodniła, że wniosku tego nie zgłosiła we właściwym czasie bez swojej winy, albowiem twierdzenie, iż potrzeba jego złożenia wyniknęła po wydaniu wyroku w podobnej sprawie przez Sąd Apelacyjny, zawiera w sobie założenie, że płatnik składek antycypował orzeczenie sądowe i dopiero kiedy okazało się ono niekorzystne, wniosek dowodowy w tym zakresie złożył. Rozumowanie takie, zdaniem Sądu Okręgowego, zawiera w sobie pierwiastek subiektywny, co oznacza, iż gdyby pełnomocnik spółki złożył inną treść wyroku Sądu Apelacyjnego, to taki wniosek zostałby złożony wcześniej. Ostatecznie Sąd I instancji wskazał, że oznacza to swoiste zawinienie w niezłożeniu wniosku dowodowego wcześniej, ponieważ każdy rozsądnie działający człowiek, a tym bardziej z wykształceniem prawniczym, nie może uzależniać swojej inicjatywy dowodowej od zdarzenia przyszłego i niepewnego jakim jest orzeczenie sądu w podobnej sprawie. Po drugie regulamin ZFŚS to źródło prawa pracy (art. 9 & 1 k. p.). Skoro zatem regulamin obowiązujący w spółce jest aktem normatywnym, a nie oświadczeniem woli (art. 58 k.c.), to jego przepisy nie poddają się wykładni oświadczeń woli stron, co oznacza, że zeznania świadka i Prezesa spółki zapisów regulaminu zmienić nie mogły. Po trzecie okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione w dokumentach którym Sąd Okręgowy w całości dał wiarę. Zasady i kryteria podziału środków z ZFŚS za lata 2009 – 2011 zostały udokumentowane w planach działalności socjalnej na każdy sporny rok, uchwałach zarządu spółki co do wysokości odpisu na fundusz socjalny i uruchomienia środków na poszczególne cele socjalne. Jak przyznał pełnomocnik płatnika składek innych dokumentów niż złożone do akt nie było. Dlatego nie sposób było uznać, iż zeznania świadka i Prezesa spółki mogły zmienić zapisy ww. dokumentów których autentyczności strony nie kwestionowały.

Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uznania, że pominięcie dowodu z zeznań świadka i Prezesa spółki naruszało art. 227 w zw. z art. 233 & 1 k.p.c. Przepisy te dotyczą dowodów mających istotne znaczenie dla sprawy, a jak wykazano wyżej, dowód z zeznań świadka i Prezesa spółki takiego waloru nie posiadał.

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie art. 477¹⁴ & 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł oddalił odwołania, a o kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 & 1 k.p.c. w związku z & 11 ust. 2 rozporządzenia z dnia 28.09.2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. tj. z 2013 roku poz. 490).

Apelację od całości powyższego wyroku złożył płatnik składek zarzucając mu:

1. Naruszenie przepisów postępowania:

- przepisu art. 232 k.p.c. poprzez dopuszczenie z urzędu dowodu z dokumentów w aktach ZUS, pomimo iż nie zachodziły w sprawie wyjątkowe okoliczności uzasadniające dopuszczenie dowodu niezawnioskowanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., a strona była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika;

- przepisu art. 5 k.p.c. poprzez naruszenie zasady równości stron, polegające na zastosowaniu wobec płatnika składek sankcji określonej w art. 207 § 6 k.p.c., ze wskazaniem, iż płatnik składek był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika oraz dopuszczeniu z urzędu wniosków dowodowych nie zgłoszonych w odpowiedzi na odwołanie, w sytuacji, gdy zarówno płatnik składek, jak i organ rentowy reprezentowani byli przez profesjonalnych pełnomocników;

- przepisu 207 § 6 k.p.c. i art. 217 § 2 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o przesłuchanie charakterze strony R. M., w sytuacji gdy przeprowadzenie dowodu nie spowodowałoby zwłoki w rozpoznaniu sprawy, albowiem wniosek został złożony na pierwszej rozprawie, która została odroczone, tak więc istniała możliwość, bez uszczerbku dla szybkości postępowania, przeprowadzenia dowodu z przesłuchania w charakterze strony R. M.;

- przepisu art. 227 k.p.c. w związku z art. 217 § 3 k.p.c. poprzez uznanie, iż dowód z przesłuchania w sprawie w charakterze strony zmierza do ustalenia treści regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, choć dowód ten został zgłoszony na okoliczność sposobu i zasad przyznawania świadczeń socjalnych oraz przyjętych kryteriów ich podziału;

- przepisu art. 244 k.p.c. i art. 235 § 1 k.p.c. poprzez dopuszczenie dowodu z dokumentów w aktach ZUS bez ujawniania poszczególnych dokumentów, co uniemożliwia stronie zajęcie stanowiska odnośnie do każdego dokumentu, jak również narusza zasadę bezpośredniości, wyrażającą się w tym, iż postępowanie dowodowe odbywa się przed sądem orzekającym, zaś Sąd I instancji oparł orzeczenie na aktach postępowania administracyjnego.

2. Sprzeczność ustaleń Sądu I instancji z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, iż wypłacane przez płatnika składek świadczenia były dodatkami do wynagrodzenia, a nie świadczeniami socjalnymi, pomimo, iż świadczenia te były wypłacane z funduszu socjalnego i spełniały przesłanki do uznania ich za świadczenia socjalne, albowiem były wypłacane w oparciu o kryteria uzależnione od sytuacji życiowej pracowników.

3. Naruszenie przepisów prawa materialnego:

- § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe przez przyjęcie, że świadczenia wypłacone pracownikom płatnika składek stanowią ich przychód, który wliczany jest do podstawy wymiaru składek,

- § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe poprzez niezastosowanie tego przepisu,

- art. 8 ust. 1 ustawy o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych, przez przyjęcie, że płatnik składek dokonując wypłat z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie zastosował kryteriów uzasadniających przyznanie świadczeń z funduszu.

Wskazując na powyższe apelujący postulował o:

1. Zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie w całości odwołań od decyzji:

- 1) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 5 kwietnia 2013r. znak: (...) dotyczącej K. S.;
- 2) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 05 kwietnia 2013r. znak: (...) dotyczącej W. S. (1);
- 3) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 05 kwietnia 2013r. znak:(...) dotyczącej J. S. (1);
- 4) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 05 kwietnia 2013r. znak: (...) dotyczącej J. S. (2);
- 5) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 05 kwietnia 2013r. znak: (...) dotyczącej L. S.,

2. zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie II i zasądzenie od pozwanego organu rentowego na odwołującego się kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed sądem I instancji według norm przepisanych,

3. dopuszczenie dowodu z przesłuchania w charakterze strony R. M. na okoliczność sposobu i zasad wydatkowania środków z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w latach 2009 - 2011, kryteriów i zasad przydziału świadczeń z Funduszu w powyższym okresie.

Alternatywnie, w przypadku nieuwzględnienia wniosku zawartego w punkcie 1. skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji w całości, o zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz o oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z przesłuchania w charakterze strony R. M., albowiem dowód ten nie służy wyjaśnieniu sprawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu, albowiem Sąd Okręgowy wydał trafne rozstrzygnięcie. Rozważenie materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, przez przyznanie powołanych w uzasadnieniu wyroku podstaw prawnych rozstrzygnięcia oraz w kontekście wniosków i twierdzeń apelacji nie doprowadziło także Sądu Apelacyjnego do przekonania o zasadności uzupełnienia postępowania dowodowego w zgodzie z art. 382 k.p.c. poprzez przesłuchanie w charakterze strony R. M. na okoliczność sposobu i zasad wydatkowania środków z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w latach 2009 - 2011, kryteriów i zasad przydziału świadczeń z Funduszu w powyższym okresie. Za Sądem Okręgowym powtórzyć trzeba, że Regulamin ZFŚS jest aktem normatywnym, a tym samym źródłem prawa pracy. W takiej sytuacji jego regulacje nie mogły zostać podważone zeznaniami Prezesa Spółki. Ponadto równie słusznie zauważył Sąd I instancji, że wszelkie okoliczności sporne wyjaśniono w oparciu o stosowne dokumenty. Pogląd ten Sąd Apelacyjny w całości podziela uznając, że również na etapie postępowania odwoławczego dopuszczenie dowodu z zeznań R. M. doprowadziłoby jedynie do przewlekłości postępowania. Z tych samych powodów całkowicie nietrafne okazały się zarzuty apelującego dotyczące naruszenia przepisu art. 207 §6 k.p.c., 217 § 2 oraz § 3 k.p.c., jak i przepisu z art. 227 k.p.c. Pominięcie dowodu z zeznań świadka i Prezesa spółki było działaniem słusznym, albowiem po pierwsze strona nie uprawdopodobniła, że nie zgłosiła ich w pozwie, odpowiedzi na pozew lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że

uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności, a po drugie przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, a jak prawidłowo ocenił Sąd Okręgowy – dowód z zeznań świadka i Prezesa spółki takiego waloru nie posiada.

W konsekwencji powyższego ostatecznie niewątpliwe pozostaje, że Sąd pierwszej instancji ustalając stan faktyczny oparł się na całokształcie zebranego materiału dowodowego, należycie go rozważył i wskazał jakim środkiem dowodowym dał wiarę, przedstawiając prawidłową ich ocenę, którą właściwie uargumentował. Całość podjętych ustaleń faktycznych tego Sądu przedstawiona w pisemnym uzasadnieniu wyroku zasługuje na akceptację. Ustalenia te jako prawidłowe i znajdujące oparcie w materiale dowodowym Sąd Apelacyjny podziela przyjmując za własne, w związku z czym nie ma konieczności ich ponownego przytaczania w całości (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, LEX nr 585720). Wbrew zarzutom apelującego, analiza akt postępowania wskazuje, że nie wystąpiło w nim również naruszenie przepisów prawa materialnego.

Sąd I Instancji szczegółowo i wnikliwie, z przywołaniem orzecznictwa, dokonał rozważań dotyczących kwestii, jakie świadczenia wypłacane pracownikom mogą być uznane za świadczenia socjalne, a jakie nie i jakie konsekwencje na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych wywołuje nieuznanie wypłaconych świadczeń za świadczenia socjalne.

Spór w sprawie sprowadzał się do ustalenia wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne pracowników. Organ rentowy ustalił bowiem wyższą podstawę wymiaru tych składek wliczając do niej świadczenia socjalne wypłacone zainteresowanemu pracownikom.

Zasady ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne regulują przepisy ustawy systemowej. Natomiast zgodnie z art. 23 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 23 stycznia 2003 roku o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ (Dz.U. nr 45, poz. 391) i art. 81 ust. 1 i 6 zastępującej tę ustawę ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy systemowej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi przychód – w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, co wynika z art. 4 ust. 9 ustawy systemowej. Z mocy delegacji zawartej w art. 21 tej ustawy obowiązuje rozporządzenie z 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. W § 2 ust. 1 tego rozporządzenia wymieniono przychody, które nie stanowią podstawy wymiaru składek, w tym, w punkcie 19 świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Co prawda do dnia 30 stycznia 2004 roku rozporządzenie w § 2 zawierało punkt 12, obecnie uchylony, o treści: „wartość świadczeń okolicznościowych przyznawanych w formie rzeczowej lub w formie bonów towarowych uprawniających do zakupu w sklepach artykułów spożywczych i przemysłowych, pod warunkiem że nie podlegają one wymianie na pieniądze - do wysokości nie przekraczającej rocznie kwoty, która z tego tytułu została zwolniona od podatku dochodowego od osób fizycznych”, jednak uchylenie tego przepisu nie wyklucza przyjęcia, że bony towarowe nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie. Regulacja § 2 pkt 19 jednoznacznie definiuje, że kwalifikacja prawna przychodu podlegającego wyłączeniu jest determinowana celem jego przeznaczenia i źródłem pochodzenia i nie definiuje żadnych innych przesłanek. Jeśli więc bony towarowe finansowane są ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach ZFŚS, to nie są wliczane do podstawy wymiaru składek, gdyż mieszczą się w dyspozycji przepisu § 2 pkt 19 rozporządzenia.

Analiza zachowania pracodawcy realizującego cele socjalne oczywiście powinna uwzględniać obowiązujące w tym względzie przepisy prawa pracy i powinna być prowadzona w każdym przypadku, który budzi wątpliwości. Należy przy tym uwzględnić, że obowiązek pracodawcy zaspokajania w miarę możliwości i warunków potrzeb bytowych, socjalnych i kulturalnych pracowników wynika z art. 16 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 ze zm. – dalej jako k.p.) jest jedną z podstawowych zasad prawa pracy. Ustawodawca w art. 94 pkt 8 k.p. nałożył na pracodawcę obowiązek zaspokajania w miarę posiadanych środków socjalnych potrzeb pracowników. Pracodawcy nie mają zatem bezwzględnie obowiązku prowadzenia działalności socjalnej na rzecz pracowników,

gdyż przepisy kodeksu jedynie postulują prowadzenie takiej działalności. By nie dopuścić do zupełnej dowolności w omawianym zakresie, obowiązek zaspokajania potrzeb socjalnych pracowników został warunkowo ujęty w ustawie o z.f.ś.s., uprawniając pracodawców do modyfikacji w prawie wewnątrzzakładowym (w układach zbiorowych pracy) obowiązków wynikających z ustawy, aby umożliwić im uzależnienie działalności socjalnej od posiadanych warunków i możliwości. Nie można pomijać, że zgodnie z intencją ustawodawcy ZFŚS jest dobrowolnym funduszem na poziomie zakładu pracy, którego podstawowym zadaniem jest sfinansowanie przez pracodawcę pomocy socjalnej między innymi na rzecz pracowników i ich rodzin. W art. 1 ust. 1 ustawy o z.f.ś.s. określono zasady tworzenia w zakładach pracy ZFŚS i zasady gospodarowania środkami tego funduszu, przeznaczonego na finansowanie działalności socjalnej organizowanej na rzecz osób uprawnionych do korzystania z ZFŚS oraz na dofinansowanie zakładowych obiektów socjalnych ale przy założeniu, że ZFŚS został uruchomiony. Bez wątplenia zatem pojęcie „socjalny” utożsamiane jest z zaspokajaniem potrzeb bytowych, materialnych i kulturalnych uprawnionych osób. Z kolei „zasady gospodarowania funduszem” oznaczają sposób podejmowania decyzji związanych z wydatkowaniem środków finansowych, sposobem ich gromadzenia i wydatkowania. Świadczenia socjalne nie są elementem stosunku pracy. Ze środków ZFŚS finansuje się zatem świadczenia niewynikające z warunków wynagradzania za pracę, jak też niezależne od wyników i jakości wykonywanej pracy, czy też stażu pracy. Jedynie te działania, które podejmowane są w interesie pracowników, a nie pracodawcy, mieszczą się w ustawowym pojęciu zakładowa działalność socjalna.

Ustawa o z.f.ś.s. definiuje w art. 2 pkt 1, że działalność socjalna to usługi świadczone przez zakłady pracy na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej, sportowo-rekreacyjnej, udzielanie pomocy materialnej - rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych umową. Definicja działalności socjalnej daje zatem pracodawcy możliwość zakupu ze środków ZFŚS m. in. bonów towarowych z okazji świąt Bożego Narodzenia czy Wielkanocy z tytułu zwiększonych wydatków w tym okresie. Warunkiem umożliwiającym przyznanie bonów i paczek jest zapisanie takich form pomocy w regulaminie ZFŚS oraz określenie trybu ich przyznawania (czy przyznanie bonów lub paczek następuje np. na wniosek osoby uprawnionej, czy też z inicjatywy pracodawcy), a to w myśl art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o z.f.ś.s., który stanowi, że „przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu; Zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu, z uwzględnieniem ust. 1, oraz zasady przeznaczania środków funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej określa pracodawca w regulaminie ustalonym zgodnie z art. 27 ust. 1 albo z art. 30 ust. 5 ustawy o związkach zawodowych. Pracodawca, u którego nie działa zakładowa organizacja związkowa, uzgadnia regulamin z pracownikiem wybranym przez załogę do reprezentowania jej interesów”. Ustawa nie nakazuje zatem pracodawcy formułowania określonych kryteriów, nie formułuje też procedury dysponowania środkami ZFŚS. Pozostawiając te kwestie dobrowolnej decyzji pracodawcy, stawia jedynie wymóg uzależnienia świadczeń z ZFŚS od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej oraz wymóg określenia zasad i warunków korzystania ze środków funduszu.

Sąd Okręgowy wyrokując w sprawie dokonał drobiazgowej analizy – mając na uwadze ww. przepisy – czy świadczenia okolicznościowe wypłacane pracownikom z okazji Wielkanocy, Bożego Narodzenia, rozpoczęcia roku szkolnego, były przychodem w rozumieniu § 2 pkt 19 rozporządzenia z 1998 roku.

Ustawa o z.f.ś.s. wyklucza tworzenie zasad podziału ZFŚS w sprzeczności z jej art. 8 ust. 1. Jest to przepis bezwzględnie obowiązujący, którego brzmienie nie upoważnia do przyznawania osobom uprawnionym prawa do świadczeń socjalnych w takiej samej wysokości. Przepis ten wyraźnie określa związek pomiędzy wartością przyznawanego świadczenia a łącznie rozpatrywaną sytuacją życiową, rodzinną i materialną osoby uprawnionej. Nakłada to na przyznających świadczenia obowiązek indywidualnej kwalifikacji wniosków. Przepis określający kryteria socjalne jest jednak ogólnikowy i nie zawiera żadnych wskazówek co do gromadzenia informacji o stanie majątkowym, sytuacji rodzinnej, życiowej czy dochodach osób uprawnionych. W szczególności ustawodawca pozostawiając w tej mierze swobodę pracodawcy i załodze pracowników nie zdefiniował żadnych kryteriów ani progów, jakie winny być brane pod uwagę, a tym samym nie określił sposobu dokumentowania sytuacji uprawniających do świadczeń socjalnych.

Należy mieć przy tym na względzie, że decyzje o każdorazowym przyznaniu pomocy z ZFŚS na określony cel, należą do pracodawcy lub osoby odpowiedzialnej w imieniu pracodawcy, a swoboda ich podejmowania jest ograniczona uprawnieniami związków zawodowych bądź pracownika wybranego przez załogę do reprezentowania jej interesów (art. 8 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych). Jak była już o tym mowa w wypadku niezgodnego z prawem administrowania środkami funduszu pracodawca ponosi odpowiedzialność cywilną (art. 8 ust. 3 ustawy o z.f.ś.s.) i karno-administracyjną (art. 12a ustawy o z.f.ś.s.). Trzeba w związku z tym zauważyć, że w zakładzie pracy płatnika Zarząd spółki uchwałą z dnia 19 sierpnia 2009 roku zmienił, bez konsultacji z przedstawicielami załogi, zasady wypłaty świadczeń z okazji rozpoczęcia roku szkolnego decydując o wypłacie po 100 zł na każdego uprawnionego. Co więcej, również i wcześniejszy plan działalności socjalnej zatwierdzony przez przedstawicieli załogi przewidywał wypłatę świadczeń okolicznościowych wg kryterium stażu pracy, a z pominięciem kryterium socjalnego.

Mając na uwadze powyższe rozważania wskazać trzeba, że oczywiście chybiony jest zarzut apelującego co do sprzeczności ustaleń Sądu I instancji z treścią materiału dowodowego i przyjęcie przez rzeczony Sad, że wypłacane przez płatnika składki świadczenia były dodatkami do wynagrodzenia, a nie świadczeniami socjalnymi, a tym samym chybiony okazał się zarzuty naruszenia wskazanych przez skarżącego przepisów prawa materialnego.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika bowiem jednoznacznie, że pracodawca przed przyznaniem spornych świadczeń, nie badał i nie ustalał, jak jest sytuacja życiowa, rodzinna, materialna pracowników, którym te świadczenia przyznał. Do takiego wniosku prowadzi wprost treść planu działalności socjalnej przyjętego w 2009 roku, jak i uchwały Zarządu spółki z dnia 19 sierpnia 2009 roku nr (...). Ze wskazanego planu wynika, że świadczenia okolicznościowe dla pracowników miały zostać wypłacone według kryterium stażu pracy. Także w kolejnych latach, tj. 2010, 2011, świadczenia okolicznościowe wypłacano według tych samych kryteriów. Jasne jest zatem, że wypłat z Funduszu Świadczeń dokonano niezgodnie z ustawą, a nadto niegodnie z Zakładowym Regulaminem Świadczeń Socjalnych obowiązującym u płatnika od 2004 roku. Przyznanie świadczenia poza wymaganym trybem - nawet za zgodą przedstawicieli załogi - oznacza naruszenie przez pracodawcę po pierwsze regulaminu wykorzystania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, a tym samym naruszenie art. 8 ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Wyrok SN - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 20 czerwca 2012 roku, I UK 140/12).

W rzeczywistości zatem sporne świadczenia zostały wypłacone wprawdzie z funduszu świadczeń socjalnych, lecz nie na warunkach wynikających z Regulaminu, a więc nie mogą one zostać uznane za świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Skarżący przywołał jako argument na poparcie swych twierdzeń fragment uzasadnienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie do sprawy III AUa 651/13, w którym Sąd stwierdził, że organ rentowy nie jest władny do weryfikowania udzielonych pracownikowi świadczeń pod kątem spełnienia określonych w regulaminie kryteriów. Płatnik pominął jednak dalszą część uzasadnienia oraz całokształt rozważań prawnych przedstawionych przez tutejszy Sąd w powołanej wyżej sprawie. Dalej bowiem Sąd Apelacyjny w Szczecinie wskazał, że organ był natomiast władny do kwestionowania celów jakie określił pracodawca przeznaczając bony finansowe wypłacane pracownikom. Oczywiście jest, że prawdziwość celu określonego przez pracodawcę organ mógł badać w oparciu o kryteria ustalone w regulaminie. Upraszczając - organ ostatecznie nie kwestionuje kryteriów przyjętych przez pracodawcę w Regulaminie, a jedynie cel świadczeń wypłaconych na podstawie tego kryterium - kryterium stażu pracy.

Niczym nieuprawnione są także zarzuty apelującego dotyczące naruszenia przepisów procedury. Otóż zarzucając naruszenie art. 5, 232, 244 oraz 235 § 1 k.p.c. skarżący zdaje się błędnie postrzegać rolę i znaczenie akt rentowych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Wszak postępowanie przed organem rentowym jest pierwszym etapem sprawy i po odwołaniu do sądu stanowi część tego samego postępowania, zatem akta organu rentowego nie stanowią odrębnego dowodu lecz dokumentują dotychczasowy stan sprawy. Po wniesieniu odwołania organ rentowy przekazuje akta sprawy sądowi (art. 477⁹§ 2 k.p.c.). Nie dopuszcza się tu zatem dowodu z akt organu rentowego, gdyż nie są to

akta odrębnej sprawy. Nie jest więc konieczne indywidualne ujawnianie poszczególnych dokumentów z tych akt. Nie zachodzi tu sytuacja prowadzenia w sprawie cywilnej dowodu z akt innej sprawy (wyrok SN z dnia 9 grudnia 2008 r., I UK 151/2008). W związku z takim charakterem akt rentowych nie może też być mowy o naruszeniu przez Sąd orzekający zasady równości stron.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny, w oparciu o normę z przepisu art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną. Nadto, na podstawie art. 108 § 1 k. p. c., przy zastosowaniu zasady wyrażonej w art. 98 k. p. c., orzekł również o kosztach zastępstwa procesowego za II instancję. Zgodnie z powołaną zasadą odpowiedzialności za wynik - art. 98 § 1 k.p.c. - strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, (koszty procesu). Zgodnie ze zgłoszonym wnioskiem przez organ rentowy, Sąd zasądził od strony przegrywającej, tj. płatnika składek, na rzecz organu rentowego – Zakładu Ubezpieczeń Społecznych koszty zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej. W ocenie Sądu niezbędny nakład pracy pełnomocnika organu, jak również charakter sprawy, wkład jego pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy uzasadniały przyznanie wynagrodzenia w kwocie 240 zł, zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, (Dz. U z 2002 r., nr 163, poz. 1349 ze zm.).

SSO del. Beata Górńska SSA Jolanta Hawryszko SSA Zofia Rybicka-Szkibiel